

JOONA YRITTÄÄ PAETA JUMALAA

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

Välimerellä. Joonan lähti Jaafosta laivaan. Jafo = UT:n Joppe, nyk. Jaffa, kaupunki Välimeren rannalla. Joonan aikoi paeta Tarsiiseen, joka on kaupunki tai maa, josta tuotettiin hopeaa, kultaa, rautaa, tinaa, lyijyä ja muita tavaroita. Kuningas Salomolla oli laivoja, jotka kävivät Tarsiissa kerran kolmessa vuodessa. 2. Aik. 9:21. Sen maantieteellistä paikkaa ei tiedetä varmasti. Lähde: DigiIRT.

Niinive oli Assyrian suurvallan pääkaupunki. Se oli tuolloin pakanamaailman johtava kaupunki. Niiniven ensimmäinen loistokausi oli Sanheribin hallitusaikana (705-681), joka sattuu osittain samanaikaisesti Juudan kuningas Hiskian hallituskauden kanssa. Tuolloin Niiniveä laajennettiin ja rakennettiin uudelleen sen pääkaupungin arvolle sopivalla tavalla. Se ympäröitiin

valtavilla muureilla, ja vedentarve tyydytettiin kanavajärjestelmällä. Loistavia temppeleitä ja palatseja rakennettiin. (DigiIRT)

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Joonan elämä sijoitetaan yleisesti 700-luvulle eKr. Silloin eli tuo mainittu Jerobeam II (n. 786-746)

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

Joonan, Amittain poika, kotoisin Sebulonin Gat-Heeferistä, joka sijaitsi Galileassa. Profeetta Joonan eli luultavasti joko ennen Jerobeam II:n hallituskautta tai sen aikana. Hän ennusti Jerobeamin valloittavan takaisin Israelin menetetyt alueet, mikä tapahtuikin. 2. Kun. 14:25.

d) Vieraat termit

2. Itse kertomus Raamatusta

Joonan 1. ja 2. luku

Joonan yritti paeta Jumalaa

Joonalle, Amittain pojalle, tuli tämä Herran sana: "Nouse, mene Niiniveen, siihen suureen kaupunkiin, ja saarnaa sitä vastaan; sillä heidän pahuutensa on noussut minun kasvojeni eteen." Mutta Joonan nousi paetaksensa Tarsiiseen Herran kasvojen edestä ja meni alas Jaafonin ja löysi laivan, joka oli lähtevä Tarsiiseen. Hän suoritti laivamaksun ja astui siihen mennäkseen heidän kanssansa Tarsiiseen, pois Herran kasvojen edestä.

Jumala antoi kovan myrskyn nousta merelle

Mutta Herra heitti suuren tuulen merelle, niin että merellä nousi suuri myrsky ja laiva oli särkymäisillään. Niin merimiehet pelkäsivät ja huusivat avuksi itse kukin jumalaansa. He heittivät mereen tavarat, mitä laivassa oli, keventääkseen sitä. Mutta Joonan oli mennyt alas laivan pohjalle ja pannut maata, ja hän nukkui raskaasti. Niin laivuri tuli hänen luoksensa ja sanoi hänelle: "Mitäs nukut? Nouse ja huuda jumalaasi. Ehkäpä se jumala muistaa meitä, niin ettemme huku." He sanoivat toisilleen: "Tulkaa, heittäkäämme arpaa, saadaksemme tietää, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut." Mutta kun he heittivät arpaa, lankesi arpa Joonalle.

Niin he sanoivat hänelle: "Ilmoita meille, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut. Mikä on toimesi ja mistä tulet? Mikä on sinun maasi ja mistä kansasta olet?" Hän vastasi heille: "Minä olen heprealainen, ja minä pelkään

Herraa, taivaan Jumalaa, joka on tehnyt meren ja kuivan maan." Niin miehet peljästyivät suuresti ja sanoivat hänelle: "Miksi olet tehnyt näin?" Sillä miehet tiesivät, että hän oli pakenemassa Herran kasvojen edestä; hän oli näet ilmaissut sen heille. He sanoivat hänelle: "Mitä on meidän tehtävä sinulle, että meri tulisi meille tyveneksi?" Sillä meri myrskysi myrskyämistensä. Hän vastasi heille: "Ottakaa minut ja heittäkää minut mereen, niin meri teille tyyntyy. Sillä minä tiedän, että tämä suuri myrsky on tullut teille minun tähteni."

Joonan heitetään mereen – meri tyyntyy heti

Miehet soutivat päästäkseen jälleen kuivalle maalle, mutta eivät voineet, sillä meri myrskysi vastaan myrskyämistensä. He huusivat Herraa ja sanoivat: "Voi, Herra, älä anna meidän hukkaa tämän miehen hengen tähden äläkä lue syyksemme viatonta verta, sillä sinä, Herra, teet, niin kuin sinulle otollista on." Sitten he ottivat Joonan ja heittivät hänet mereen, ja meri asettui raivostansa.

Miehet pelkäsivät suuresti Herraa, uhrasivat Herralle teurasuhrin ja tekivät lupauksia.

Mutta Herra toimitti suuren kalan nielaisemaan Joonan. Joonan oli kalan sisässä kolme päivää ja kolme yötä. Joonan rukoili Herraa, Jumalaansa, kalan sisässä ja sanoi:

Joonan rukous kalan vatsassa

"Minä huusin ahdistuksessani Herraa, ja hän vastasi minulle. Tuonelan kohdussa minä huusin apua, ja sinä kuulit minun ääneni. Sinä syöksit minut syvyyteen, merten sydämeen, ja virta ympäröitsi minut, kaikki sinun kuohusi ja aaltosi vyöryivät minun ylitseni. Minä ajattelin: Olen karkoitettu pois sinun silmiesi edestä. Kuitenkin minä saan vielä katsella sinun pyhää temppeleäsi. Vedet piirittivät minut aina sieluun asti, syvyys ympäröitsi minut, kaisla kietoutui päähäni. Minä vajosin alas vuorten perustuksiin asti, maan salvat sulkeutuivat minun ylitseni iankaikkisesti. Mutta sinä nostit minun henkeni ylös haudasta, Herra, minun Jumalani. Kun sieluni nääntyi minussa, minä muistin Herraa, ja minun rukoukseni tuli sinun tykösi, sinun pyhään temppeleesi. Ne, jotka kunnioittavat väärää jumalia, hylkäävät armonantajansa. Mutta minä tahdon uhrata sinulle kiitoksen kaikuessa. Mitä olen luvannut, sen minä täytän. Herrassa on pelastus."

Sitten Herra käski kalaa, ja se oksensi Joonan kuivalle maalle.

3. Kertomuksen keskeinen opetus (Otteita vanhasta leirimonisteesta.)

Profeetta Joonan sai Herralta käskyn mennä saarnaamaan rangaistustuomiota jumalattomille Niiniven kaupungin asukkaille. Joonan oli suvaitsematon juutalainen ja hänen mielestään Jumalan Sana kuului yksinomaan israelilaisille. Hän ei halunnut lähteä tuohon pakanakaupunkiin lähettilääksi. Joonan päätti lähteä pakoon. Hän vain ei muistanut, ettei kukaan voi paeta Jumalan silmien alta.

Me emme voi paeta Jumalaa tai piiloutua Häneltä. Jumala näkee ja tietää kaikki meidän tekemämme ja ajatuksemme. "Saattaako joku niin piiloon piiloutua, etten minä häntä näe? sanoo Herra. Enkö minä täytä taivasta ja maata? sanoo Herra." Jer. 23:24. Psalmissa 139 sanotaan: "Minne minä voisin mennä, kussa ei sinun Henkesi olisi, minne paeta sinun kasvojesi edestä? Jos minä taivaaseen nousisin, niin sinä olet siellä; jos minä tuonelaan vuoteeni tekisin, niin katso, sinä olet siellä. Jos minä kohoaisin aamuruskon siivillä ja asettuisin asumaan meren ääriin, sielläkin sinun kätesi minua taluttaisi, sinun oikea kätesi tarttuisi minuun."

Onkohan tässä Joonan kertomuksessa mitään tuttua meille? Olemmekohan me aina valmiit lähtemään Jumalan asioille? Seurakunta pitää pyhäkoulua tai raamattutuntia. Oletko aina innokas lähtemään sinne kuulemaan Jumalan Sanan opetusta? Kutsutko mielelläsi mukaan tovereitasi? Vai tekeekö mielesi Joonan tavoin juosta toiseen suuntaan?

Tutkikaamme kukin itseämme. Jos sydämestämme löytyy haluttomuutta, ylpeyttä tai välinpitämättömyyttä, silloin on pyydettävä Jeesukselta uutta sydäntä. Muistakaamme Joonan parkaa, joka heitettiin mereen. Se oli hänelle kova koettelemus. Jumala antaa koettelemuksia ja vastoinkäymisiä muistutukseksi meille, että kaikki on yksin Hänen hallussaan. Ilman armollista Jumalaa me olemme kuin Joonan yksin meressä. Mutta kiitos Jeesukselle, me olemme saaneet anteeksi kaikki syntimme, nämäkin syntimme, joilla olemme Jumalan mielen pahoittaneet. Jeesus rakasti meitä kuolemaan asti. Antakaamme Hänen rakkautensa synnyttää rakkautta myös meissä. Kun me rakastamme Jeesusta, niin me näemme mielellämme vaivaa Hänen Sanansa tähden. Sen sai Joonakin oppia.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatusta

"Hän (Jeesus) sanoi: "Niin, autuaat ovat ne, jotka kuulevat Jumalan sanan ja sitä noudattavat." Kun kansaa yhä kokoontui, rupesi hän puhumaan: "Tämä sukupolvi on paha sukupolvi: se tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta

muuta merkkiä kuin Joonaan merkki. Sillä niin kuin Joonas tuli niiniväläisille merkiksi, niin Ihmisen Poikakin on oleva merkinä tälle sukupolvelle. Etelän kuningatar on heräävä tuomiolle yhdessä tämän sukupolven miesten kanssa ja tuleva heille tuomioksi; sillä hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomon viisautta, ja katso, tässä on enempi kuin Salomo. Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi; sillä he tekivät parannuksen Joonaan saarnan vaikutuksesta, ja katso, tässä on enempi kuin Joonas." Luuk. 11:28-32

"Silloin muutamat kirjanoppineista ja fariseuksista vastasivat hänelle (Jeesukselle) sanoen: "Opettaja, me tahdomme nähdä sinulta merkin." Mutta hän vastasi heille ja sanoi: "Tämä paha ja avionrikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonaan merkki. Sillä niin kuin Joonas oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä. Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi; sillä he tekivät parannuksen Joonaan saarnan vaikutuksesta, ja katso, tässä on enempi kuin Joonas. Etelän kuningatar on heräävä tuomiolle tämän sukupolven kanssa ja tuleva sille tuomioksi; sillä hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomon viisautta, ja katso, tässä on enempi kuin Salomo." Matt: 12:38-42.

Raamattu kertoo kovista myrskyistä: Paavali haaksirikossa, APT_26
Opetuslapset myrskyssä, jonka Jeesus tynnytti, UT1_18

5. Opeteltava Raamatun lause

"Sillä hänen silmänsä valvovat ihmisen teitä, ja hän näkee kaikki hänen askeleensa. Ei ole pimeyttä, ei pilkkopimeää, johon voisivat piiloutua väärintekijät." Job 34:21-22.

6. Lauluehdotus SK 159: 1- 4,6:

Herra kutsuu, niin kuin muinoin, tulkaa työhön jokainen.
Peltö suuri, laiho laaja, kaikkia mä tarvitsen.

Varhain, myöhään Herra tarjoo työtä sulle, ystävä.
Kuka valmis on, hän vastaa: Tässä olen, lähetä!

Ellet voikaan kauas mennä toisten kansain joukkohon.
Eksyneitä paljon täällä ympärillä aina on.

Vaikk' et miljoonin voi antaa, muista lesken roponen.
Jeesus katsoo nyt kuin muinoin uskon uhrin siunaten.

Ellei suuret ääntäs kuule pienille sä ilmoita:
Jeesus otti omaksensa sinutkin jo kasteessa.
Sanat Lina Sandell

7. Tehtäviä / kysymyksiä

Menkää pihalle ja mitatkaa (vaikka metrin askelin), kuinka suuri olisi 25-30 metriä pitkä hetulavalas.

8. Muuta huomioitavaa

Raamatussa ei sanota tarkasti, mikä eläin Joonan nielaisi. Joonan kirjassa sanotaan, että Herra toimitti suuren kalan nielaisemaan Joonan. Matteuksen evankeliumissa sanotaan Joonan olleen meripedon vatsassa kolme päivää ja yötä. Tiedemiehet ovat tulleet siihen tulokseen, että kyseessä saattaisi olla hetulavalas. Hetulavalaita elää kaikissa maailman valtamerissä, pohjoisnavalta etelänavalle saakka.

Hetulavalaat ovat merten jättiläisiä. Koko vaihtelee suuresti eri valaslajien keskuudessa. Esimerkiksi sinivalas on maailman suurin ja painavin eläin ja luultavasti suurin eläin, joka on koskaan ollut olemassa. Aikuisen sinivalaan keskipituus on 25,5m, suurimmat pyydystetyt yksilöt ovat olleet 33,6 ja 33,3 metriä pitkiä. Sinivalas voi painaa 150 tonnia. Suurimmat yksilöt ovat painaneet yli 200 tonnia. Afrikan norsu mahtuisi seisomaan sinivalaan kielelle. (Wikipedia) Hetulavalailla ei ole hampaita, vaan nimensä mukaisesti ruokailun apuna toimivat hetulat. Jättiläismäiset hetulavalaat nimittäin syövät merten pikkuruuisinta ja runsainta ravintoa, planktonia, sekä lajista riippuen, myös parvikaloja, äyriäisiä ja hankajalkaisia. Tällaista pienenpienää ravintoa syödessä hampaat ovat merkityksettömät, ja ravinnon kerääminen sujuu tehokkaasti merivettä hetuloiden avulla suodattamalla.

